

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการวิจัย จึงได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

1.1 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และ 60 ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1.1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ 2) การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ และ 3) การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ และมีตัวบ่งชี้ 12 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ 2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ 3) มีนโยบายในการ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) ประเมินความก้าวหน้าของวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ

การเรียนรู้ 5) กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน 6) ตั้งมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียนไว้สูง 7) ปกป้องเวลาเพื่อการเรียนของนักเรียน 8) ให้ความสำคัญในการบริหารการเรียนการสอนมากกว่างานด้านอื่นๆ 9) กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน 10) กำหนดพฤติกรรมการสอนของครู 11) การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ 12) การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

1.1.2 การบริหารหลักสูตรและการสอนองค์ประกอบย่อย 3

องค์ประกอบ คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการ 2) ความสอดคล้องของหลักสูตร การสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล และ 3) การบริหารหลักสูตร และมีตัวบ่งชี้ 13 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการแก่ครูได้ 2) รอบรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การวัดประเมินผล 3) มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ 4) มีการกำกับ ติดตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 5) กำหนดหลักสูตร สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน 6) ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานในการประเมิน 7) ประเมินตามมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษา 8) จัดให้มีทรัพยากรที่จำเป็นและเพียงพอ 9) การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน 10) บริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด 11) กำกับ ติดตาม ให้มีการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานทางวิชาการ 12) ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน 13) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.1.3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ องค์ประกอบย่อย 3

องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 2) การสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง และ 3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลงาน และมีตัวบ่งชี้ 13 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ของนักเรียนสำคัญที่สุด 2) อุทิศเวลาให้การทำงาน ปรากฏกายให้เห็นอยู่เสมอๆ 3) สร้างสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่เป็นระเบียบและปลอดภัย 5) รับรู้ แสดงความยินดี เมื่อนักเรียนมีความก้าวหน้าและเป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง 6) ใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู 7) รับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียน 8) ร่วมกับครู วิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน 9) การเข้าพบและพูดคุยเป็นเรื่องง่าย 10) การแสดงท่าทีที่ดีต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง 11) สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน 12) กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ 13) มีการติดต่อสื่อสาร

กับชุมชนอยู่เสมอ

1.1.4 การพัฒนาบุคลากร องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) การดำเนินโครงการและกิจกรรม 2) การสนับสนุนความเป็นมืออาชีพของครู และ
- 3) การนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีตัวบ่งชี้ 11 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
  - 1) จัดโครงการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอน 2) ประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจัดโครงการพัฒนาครูแกนนำ 3) พัฒนาบุคลากรแกนนำของโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) จัดระบบนิเทศและประเมินการสอน 5) ประเมินผลการทำงานของครูเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการ 6) เข้าเยี่ยมห้องเรียนและสังเกตการสอนของครูบ่อยๆ 7) จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะๆ 8) ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายทางวิชาชีพของครู 9) มุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง 10) กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ 11) ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.1.5 การพัฒนาผู้เรียน องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) การรักษามาตรฐานที่สูงของนักเรียน 2) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และมีตัวบ่งชี้ 11 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย
  - 1) ทำให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเขียนได้ 2) ทำให้นักเรียนทุกคนมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ 3) ส่งเสริม จัดโครงการกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับนักเรียน 4) ยกย่องระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 5) รับทราบความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ 6) ดำเนินการพัฒนาให้นักเรียนที่เรียนอ่อน 7) ปรับปรุงพัฒนาการสอนอยู่เสมอ 8) ประสานงานและดูแลการสอนของครูมากขึ้น 9) รายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน 10) ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 11) สะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูล ให้ครูและผู้ปกครองทราบ 12) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน

1.2 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้มาจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 เพื่อคัดเลือกมาเป็นแนวทางในการพัฒนามีดังนี้

1.2.1 การศึกษาด้วยตนเอง

1.2.2 การฝึกปฏิบัติจริง

1.2.3 การสอนงาน

1.2.4 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้ และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กับผู้เชี่ยวชาญ ในขั้นตอนต่อไป

2. ผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในแต่ละองค์ประกอบ และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ สามารถสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

2.1 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน เห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยนำเสนอ และมีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ไขภาษาและเพิ่มเติมองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้พฤติกรรม ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จากผลการพิจารณาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำมาบูรณาการกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการปรับปรุง แก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ด้านองค์ประกอบและตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นทั้ง 5 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และ 63 ตัวบ่งชี้และมีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกันโดยให้มีการปรับแก้ไข 3 ลักษณะคือ การเพิ่มเติม

รายละเอียดของตัวบ่งชี้ เพื่อความชัดเจนของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และการคัดบางรายการที่ไม่เกี่ยวข้องออก นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงภาษาถ้อยคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน บางรายการให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจากการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ทำให้ได้ข้อค้นพบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยและ 60 ตัวบ่งชี้

ภาพประกอบ 13 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน ได้เสนอแนะเพิ่มเติม ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน 2) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำเอาผลสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ องค์ประกอบของทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาวิเคราะห์ร่วมกันกับตอนที่ 1 คือ การศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแบบสอบถามใน ขั้นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยและ 60 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การสร้าง บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) การพัฒนาบุคลากร 5) การพัฒนานักเรียนและวิธีการ พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) การศึกษาด้วยตนเอง 2) การฝึกปฏิบัติจริง 3) การสอนงาน 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3. ผลการศึกษาเชิงสำรวจ

จากการศึกษาสำรวจภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์ สามารถ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด ซึ่งมีข้อค้นพบที่สำคัญดังได้นำเสนอตามตาราง 13-19 ต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดแสดงตามตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลตามโรงเรียน
ที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่		
1. หนองบัวลำภู	4	2.99
2. เลย	10	7.46
3. ขอนแก่น	17	12.69
4. อุดรธานี	12	8.95
5. หนองคาย	7	5.22
6. บึงกาฬ	2	1.49
7. สกลนคร	4	2.99
8. อุบลราชธานี	16	11.94
9. อำนาจเจริญ	4	2.99
10. ยโสธร	2	1.49
11. มุกดาหาร	1	0.74
12. มหาสารคาม	6	4.48
13. กาฬสินธุ์	6	4.48
14. ร้อยเอ็ด	9	6.71
15. นครพนม	6	4.48
16. นครราชสีมา	8	5.97
17. ชัยภูมิ	4	2.99
18. บุรีรัมย์	4	2.99
19. ศรีสะเกษ	7	5.22
20. สุรินทร์	5	3.73
รวม	134	100.00

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อแยกตามโรงเรียนที่ผู้ตอบแบบสอบถามสังกัดอยู่พบว่า สังกัดจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 จังหวัดเลย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 7.46 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.69 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.95 จังหวัดหนองคาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22 จังหวัดบึงกาฬจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.49 จังหวัดสกลนครจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.94 จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 จังหวัดยโสธร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.49 จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.74 จังหวัดมหาสารคามจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.71 จังหวัดนครพนม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.97 จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.22 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.73

3.2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการสำรวจเพื่อนำมาจัดทำจุดเน้นในการนำมาจัดทำคู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนามีระดับ ปรากฏตามตาราง 14 ได้ผลดังนี้

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม	ค่าสถิติ(N =134)		การแปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้	3.95	0.49	มาก
2	การบริหารหลักสูตรและการสอน	4.03	0.40	มาก
3	การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	3.95	0.42	มาก
4	การพัฒนาบุคลากร	3.93	0.40	มาก
5	การพัฒนาผู้เรียน	4.04	0.40	มาก
เฉลี่ยรวม		3.98	0.21	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติ
ธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.04$)
รองลงมาคือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.03$) ด้านการสร้างบรรยากาศ
ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้
($\bar{X} = 3.95$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนรู้				
1	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน	4.02	0.97	มาก
2	กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้	3.88	1.04	มาก
3	สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้	3.86	1.08	มาก
4	มีนโยบายในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.95	0.96	มาก
5	ประเมินความก้าวหน้าของวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้	4.04	1.03	มาก
6	กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครูและนักเรียน	4.16	0.87	มาก
เฉลี่ย		3.99	0.56	มาก
การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมีตัวบ่งชี้				
7	กำหนดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.96	1.05	มาก
8	กำหนดพฤติกรรมการสอนของครู	3.99	1.05	มาก
9	การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ	3.79	1.02	มาก
10	การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ตามเกณฑ์มาตรฐาน ทางวิชาการ	3.89	1.12	มาก
เฉลี่ย		3.90	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม		3.95	0.49	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบย่อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมีตัวบ่งชี้ ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การบริหารหลักสูตรและการสอน	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
ผู้บริหารเป็นแหล่งวิชาการ				
1	เป็นแหล่งข้อมูลทางวิชาการแก่ครูได้	4.11	0.91	มาก
2	รอบรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอน การวัดประเมินผล	3.96	1.10	มาก
3	มีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ	4.23	1.03	มาก
4	มีการกำกับ ติดตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	3.81	1.05	มาก
เฉลี่ย		4.03	0.61	มาก
ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล				
5	กำหนดหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ พันธกิจของโรงเรียน	3.95	1.16	มาก
6	ร่วมกันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมิน	4.13	0.88	มาก
7	ประเมินตามมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษา	3.94	1.11	มาก
8	จัดให้มีทรัพยากรที่จำเป็นอย่างเพียงพอ	4.28	0.95	มาก
9	การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของโรงเรียน	3.81	1.06	มาก
เฉลี่ย		4.02	0.58	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การบริหารหลักสูตรและการสอน (ต่อ)	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
การบริหารหลักสูตร				
10	บริหารหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ร่วมกันกำหนด	3.91	1.16	มาก
11	กำกับ ติดตามให้มีการปฏิบัติการสอนตามมาตรฐานทางวิชาการ	4.14	0.90	มาก
12	ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.92	1.12	มาก
13	สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.14	1.06	มาก
เฉลี่ย		4.03	0.56	มาก
เฉลี่ยรวม		4.03	0.40	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบย่อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารหลักสูตร($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา คือผู้บริหารเป็นแหล่งวิชาการ($\bar{X} = 4.03$) และความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน และการประเมินผล($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้				
1	แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ของนักเรียนสำคัญที่สุด	3.75	1.08	มาก
2	อุทิศเวลาให้การทำงาน แสดงตัวให้เห็นอยู่เสมอ	3.85	1.15	มาก
3	สร้างสิ่งแวดล้อม บรรยากาศและวัฒนธรรมของ โรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้	4.12	0.90	มาก
4	โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ที่เป็นระเบียบ และปลอดภัย	3.81	1.19	มาก
5	รับรู้ แสดงความยินดี เมื่อนักเรียนมีความก้าวหน้าและ เป็นเลิศทางวิชาการร่วมกับ นักเรียน ครู และ ผู้ปกครอง	4.30	1.01	มาก
เฉลี่ย		3.97	0.59	มาก
การสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง				
6	ใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครู	3.69	1.15	มาก
7	รับฟังความคิดเห็นของครูและนักเรียน	3.90	1.19	มาก
8	ร่วมกับครูวิเคราะห์ความก้าวหน้าของนักเรียน	4.20	0.82	มาก
เฉลี่ย		3.93	0.65	มาก
การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลงาน				
9	การเข้าพบและพูดคุยเป็นเรื่องง่าย	3.77	1.20	มาก
10	การแสดงท่าทีที่ดีต่อนักเรียน ครู และผู้ปกครอง	4.20	0.99	มาก
11	สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับครูและนักเรียน	3.69	1.11	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (ต่อ)	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
12	กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ	3.93	1.15	มาก
13	มีการติดต่อสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์กับชุมชนอยู่เสมอ	4.14	0.84	มาก
	เฉลี่ย	3.95	0.63	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.95	0.42	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบย่อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสะท้อนผลงาน ($\bar{X} = 3.95$) และการสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาบุคลากร

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การพัฒนาบุคลากร	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
	การส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ			
1	จัดโครงการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอน	3.87	1.11	มาก
2	พัฒนาบุคลากรแกนนำของโรงเรียนให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.08	1.08	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม การพัฒนาบุคลากร (ต่อ)	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
3	จัดระบบนิเทศและประเมินการสอน	3.74	1.04	มาก
4	ประเมินผลการทำงานของครูเพื่อปรับปรุงการ ปฏิบัติการ	3.87	1.13	มาก
5	เข้านิเทศชั้นเรียนและสังเกตการสอนของครูอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.76	มาก
6	ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ ตลอดเวลา	3.64	0.89	มาก
7	ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	3.73	0.89	มาก
เฉลี่ย		3.87	0.49	มาก
การนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน				
8	จัดทำแบบประเมินครูและทำการประเมินเป็นระยะๆ	3.82	1.02	มาก
9	ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายทางวิชาชีพของครู	4.17	0.85	มาก
10	มุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง	3.96	1.06	มาก
11	กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนความสำเร็จในทางวิชาการ	4.21	1.00	มาก
12	ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.84	1.05	มาก
เฉลี่ย		4.00	0.50	มาก
เฉลี่ยรวม		3.93	0.40	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบย่อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ การนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ การส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และการแปลค่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ข้อ ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม	ค่าสถิติ(N =134)		การ แปลค่า
		ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	
การพัฒนาผู้เรียน				
การรักษามาตรฐานการเรียนของนักเรียน				
1	ทำให้นักเรียนทุกคนอ่านออกเขียนได้	3.99	1.16	มาก
2	ทำให้นักเรียนทุกคนมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์	4.13	0.89	มาก
3	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้กับนักเรียน	4.06	1.05	มาก
4	ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.29	1.00	มาก
เฉลี่ย		4.12	0.61	มาก
การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน				
5	รับทราบความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ	3.85	1.09	มาก
6	ดำเนินการพัฒนานักเรียนที่เรียนอ่อน	4.02	1.16	มาก
7	ปรับปรุงพัฒนาการสอนอยู่เสมอ	4.10	0.89	มาก
8	ประสานงานและดูแลการสอนของครูให้มากขึ้น	4.00	1.05	มาก
เฉลี่ย		3.99	0.63	มาก
การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
9	รายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ และทุกภาคเรียน	4.23	1.01	มาก
10	ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	3.79	1.06	มาก
11	สะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครูและผู้ปกครองทราบ	3.96	1.15	มาก
12	เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเป้าหมายทางวิชาการ ของโรงเรียน	4.06	0.90	มาก
เฉลี่ย		4.01	0.62	มาก
เฉลี่ยรวม		4.04	0.40	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการพัฒนานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบย่อย เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การรักษามาตรฐานการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.01$) และการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาทำการเขียนโครงร่างและสร้างรูปแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา เอกสารประกอบการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ กระบวนการพัฒนาและการวัดและการประเมินผล หลังจากนั้นตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบ

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหลักการ ดังนี้

1.1 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำและรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

1.2 เป็นรูปแบบที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และหลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ และการกระทำการเรียนรู้ในการสร้างความคิด รวบรวม การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถต่างๆ ด้วยตนเอง และใช้วิธีการบูรณาการ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ใช้กระบวนการ และวิธีการพัฒนาที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติจริง และการติดตามประเมินผล

1.4 เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม โดยมีหลักการสำคัญ ประกอบด้วย การใช้ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการพัฒนา การเรียนรู้ด้วยการกระทำจนทำให้เกิดความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม การสร้างปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้ารับการอบรม ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคน มีอยู่อย่างกว้างขวาง และการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในระดับบุคคลและในระดับองค์กร

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการพัฒนาไว้ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักและเจตคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นำความรู้ และทักษะด้านทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เอกสารประกอบการพัฒนา

เอกสารประกอบการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินงาน กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และกิจกรรมประกอบการพัฒนา โดยมีทั้งหมด 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้

เล่มที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน

เล่มที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้

เล่มที่ 4 การพัฒนาบุคลากร

เล่มที่ 5 การพัฒนาผู้เรียน

4. กระบวนการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาของรูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งวิธีการดำเนินงานออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยยึดการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. สำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ของผู้เข้ารับการพัฒน โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒน ตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง จำนวน 5 องค์ประกอบ ก่อนการอบรมพัฒนา

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการใช้ระยะเวลา 2 วัน

ระยะที่ 2 การศึกษาดูงานศึกษาดูงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีวิธีการปฏิบัติดีเด่น (Best Practice) เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และประชุมสรุปผลการศึกษาดูงาน เพื่อวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และวิเคราะห์หาแนวทางในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา รายสัปดาห์ทุกวันจันทร์ และวันศุกร์ จำนวน 2 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง เป็นเวลา 20 ชั่วโมง

ระยะที่ 4 การติดตามและประเมินผล เป็นระยะการติดตามผลการพัฒนาก้าวหน้าทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

หลังการฝึกปฏิบัติจริง 1 สัปดาห์ โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติจริง ทำแบบประเมินพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 14 กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายละเอียดของกิจกรรม

กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยรายละเอียดของกิจกรรมตามระยะต่างๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (วันที่ 25-26 ธันวาคม 2558)

การอบรมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย กิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมสร้างปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทุกคนทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เป็นการละลายพฤติกรรม และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน และคณะวิทยากร เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนากล้าที่จะอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็น

2. กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่เข้ารับการพัฒนา โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาทำแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้ง 5 องค์ประกอบ

3. ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 12 คน เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และร่วมกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นเวลา 2 วัน โดยมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

3.1 ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการพัฒนา เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษา เอกสารประกอบการพัฒนา จัดกิจกรรมการระดมสมองโดยแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา ออกเป็นกลุ่มย่อยๆ และสนทนากลุ่มย่อยแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.2 ขั้นนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ารับการพัฒนาแต่ละกลุ่ม ส่งตัวแทนกลุ่มมานำเสนอผลงานที่ได้จากการระดมความคิด จากการศึกษา องค์ความรู้ และการศึกษาสถานการณ์ต่างๆ จากเอกสารประกอบการพัฒนาแล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นสรุปผล เพื่อเตรียมเสนอ เป็นผลงานกลุ่ม และสรุปประเด็นสำคัญนำเสนอโดยการเขียนแผนภาพความคิด (Mind Mapping)

3.3 ขั้นสรุปองค์ความรู้จากการนำเสนอผลงานการทำงาน กลุ่มเป็นขั้นตอนที่ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ ร่วมกันสรุปแนวคิด หลักการ การพัฒนาภาวะผู้นำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมภาวะผู้นำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียด ดังผลการสัมภาษณ์ ต่อไปนี้

จากการสังเกตสอบถามผู้เข้ารับการพัฒนา และจากการสะท้อนผล ในแต่ละประเด็นของการพัฒนา สรุปได้ว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาที่มีความตั้งใจและสนใจเข้าร่วมปฏิบัติการเป็นอย่างดี สะท้อนผลเกี่ยวกับ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย

พันธกิจการเรียนรู้ พบว่า จากการได้รับฟังที่วิทยากรบรรยาย ให้ความรู้ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะต้องเป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม (Share Vision) ซึ่งทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรจะต้องร่วมกันกำหนด ทั้งวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และจัดทำพันธกิจหรือภารกิจให้สอดคล้องกัน จากการได้รับความรู้ในครั้งนี้ สามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรทุกฝ่ายจะต้องมีความตระหนัก และเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว 2) ในประเด็นของการบริหารหลักสูตรและการสอน พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาได้รับความรู้จากการบรรยายของวิทยากรและจากการได้ลงมือปฏิบัติฝึกการคิด วิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา ก่อนที่จะนำสู่การปฏิบัติและนำไปใช้ใน ห้องเรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมถึงการวัดรปฏิบัติตนของสารเณร ซึ่งมีความแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การจัดการเรียน การสอนมีความแตกต่างกัน เช่น การกวาดลานวัด การปลูกพืชผักสวนครัว การเกษตร ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการสอน หรือเทคนิคการ สอนรูปแบบใหม่ๆ มาใช้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนตั้งใจสนใจเรียน เช่น การสอนแบบ โครงการ เป็นต้น 3) ส่วนประเด็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่า ผู้เข้ารับการ พัฒนา มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องแนวคิด หลักการ การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้ ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งบรรยากาศภายในห้องเรียน จะต้องจัดห้องเรียน ให้หน้าเรียน เหมาะสม มีวัสดุอุปกรณ์ เพียงพอ มีสื่อเทคโนโลยีที่สมัย ดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียน บรรยากาศของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จะต้องมีความหลากหลาย และให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) การพัฒนาบุคลากร พบว่า ผู้เข้ารับการ พัฒนา มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องแนวคิด หลักการ ซึ่งในการพัฒนาบุคลากรมีหลากหลายวิธี และวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม นิยมใช้ได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งเป็น วิธีการที่เหมาะสม โดยการศึกษาจากผู้รู้ หรือค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ หรือ อินเทอร์เน็ต นำมาเก็บไว้เป็นคลังข้อมูลของโรงเรียน ผู้สอนท่านอื่นสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้หลากหลาย 5) ประเด็นสุดท้าย พบว่า การพัฒนาผู้เรียน ถือว่ามีความสำคัญ อย่างยิ่ง ผู้สอนทุกคน จะต้องมีความตระหนัก เห็นความสำคัญว่า ผู้เรียน ทุกคนจะต้อง ได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะ ดี เก่ง มีความสุข โดยครูผู้สอนได้ ร่วมกันจัดทำโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดเข้าค่าย ทางวิชาการ

การประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในเครือข่าย ส่งเสริม สนับสนุน ให้นักเรียนมี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นศาสนทายาทที่ดี
และเรียนจบตามหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อย่างมีคุณภาพ
ระยะที่ 2 การศึกษาดูงาน (วันที่ 18 ธันวาคม 2558)

จากการศึกษาดูงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ดีเด่น ระหว่างฝึกปฏิบัติจริง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย
ข้อควรนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยนำคณะผู้เข้ารับการพัฒนากลุ่มตัวอย่างที่ ทดลองใช้
รูปแบบ จำนวน 12 คน ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดแจ้งแสงอรุณ (พระอาราม
หลวง) ตำบลแจ้งแสงอรุณ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ซึ่งเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ที่มีผลงานดีเด่นเป็นต้นแบบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา หลังจากศึกษาดูงาน และสัมภาษณ์คณะครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดแจ้งแสง
อรุณ ผู้เข้ารับการพัฒนา คือผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ทั้ง 6 โรงเรียนในจังหวัด
สกลนคร ได้ร่วมกันประชุมสรุปผลของการศึกษาดูงานเพื่อวิเคราะห์ หาจุดเด่น จุดที่ควร
นำมาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง และวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยมีข้อมูลที่ได้จาก
สัมภาษณ์คณะครูและผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

“.....การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้
โรงเรียนของเราจะ มีการประชุม เพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ โดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคน
ทั้งครูผู้สอนที่เป็นพระ และฆราวาส โดยการระดมความคิด นำผลการประเมินการจัด
การศึกษาในด้านต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งส่วนของผู้ปกครอง ชุมชน บริบทของโรงเรียน มา
พิจารณาร่วมกัน ช่วยกันระดมแนวคิด วิธีการ หลักการต่างๆ เพื่อร่วมกันในการกำหนด
วิสัยทัศน์ร่วม เป้าหมาย และกำหนดพันธกิจ ของทุกคนในองค์กรให้สอดคล้องกัน ทุกคน
รับรู้ร่วมกัน ก่อนนำสู่การปฏิบัติในโรงเรียนของเรา .....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1. 18 ธันวาคม 2558)

“.....การบริหารหลักสูตรและการสอน โรงเรียนของเราจะมีการ
ประชุมเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ โดยการมีส่วนร่วมของครูทุกคน มีการแต่งตั้งคณะทำงาน
บริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพื่อร่วมกันวางแผน ศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตร

สถานศึกษาร่วมกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครูผู้สอน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียน เพื่อจัดการเรียนการสอน โดยร่วมกัน ในการจัดทำหลักสูตร และจะต้องมีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัด โดยคำนึงถึงบริบท ชุมชน และท้องถิ่น และครูผู้สอนจะต้องร่วมกัน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และเน้นเทคนิค/วิธีการสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย.....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2. 18 ธันวาคม 2558)

“.....การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ในส่วนที่เป็นบรรยากาศ ทางกายภาพ เนื่องจากเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม การจัดบรรยากาศทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ก็จะมีแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ในส่วนของห้องเรียนจะเน้น ที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 สาระการเรียนรู้ มีห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องคอมพิวเตอร์มีไว้เพื่อ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ ฝึกปฏิบัติจริง และครูผู้สอนใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ นำกลับมาเก็บในคลังความรู้ของโรงเรียน เพื่อให้ครูผู้สอนท่านอื่นสามารถนำมาใช้ได้สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา และการจัดป้ายนิเทศ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องต่างๆ มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และมีการอัปเดตข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน.....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3. 18 ธันวาคม 2558)

“.....การพัฒนาบุคลากร ทางหน่วยงานต้นสังกัด จะให้ผู้บริหาร ครูผู้สอน เข้ารับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อย่างน้อย ปีการศึกษาละ 1-2 ครั้ง โดยการพัฒนาจากต้นสังกัดดังกล่าวไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องพัฒนาตนเองศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่ใช้กันเป็นส่วนใหญ่ ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต หรือการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ โรงเรียนเครือข่าย และการประสานงานขอเข้าร่วมรับการอบรม ประชุม สัมมนา กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ใกล้ แล้วนำผลการเข้ารับการอบรมนั้นมาขยายผลและนำมาพัฒนางานในหน้าที่ของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น.....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 18 ธันวาคม 2558)

“ .....การพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
 สามัญศึกษาทางโรงเรียนมีการจัดทำโครงการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้ง
 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยร่วมกันวางแผน มีการจัดค่ายวิชาการ การสอนเสริม การจัด
 ดิวโดยการนำแบบทดสอบเก่า มาให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ การคิด การวิเคราะห์ การหา
 คำตอบ นำเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มาให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในกระบวนการจัดกิจกรรม
 ของโรงเรียน มีการสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนกระตือรือร้นมากขึ้น ตั้งใจ สนใจเรียน
 ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น.....”

(ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4. 18 ธันวาคม 2558)

สรุปประเด็นข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย
 พันธกิจ การเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและการสอน การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการ
 เรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาผู้เรียน จากการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนและ
 ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ก่อนการบริหารงานในโรงเรียนจะต้องมีการประชุม เพื่อชี้แจง
 ทำความเข้าใจให้คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบร่วมกัน มีความเข้าใจใน
 ทิศทางเดียวกัน แนวทางการทำงานเริ่มตั้งแต่ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม ต้องชัดเจน
 กะทัดรัด มีความเป็นไปได้ ในระยะเวลาที่กำหนด เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ที่
 สอดคล้องกัน ในเรื่องของการบริหารหลักสูตรและการสอน การบริหารหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็น
 เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียน โดยจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร
 หลักสูตรและงานวิชาการ ร่วมกันวางแผน คิด วิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้
 ตัวชี้วัดต่างๆ ก่อนที่จะมีการนำหลักสูตรไปใช้ พร้อมทั้งมีการวัดและประเมินผลหลักสูตร
 การจัดการหน่วยการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มี
 ความรู้ ความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระและจะต้องมีจิตวิทยาการเรียนรู้ คำนึงถึงวัยของ
 ผู้เรียน สำหรับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการวางแผนร่วมกัน ในการ
 จัดสื่อแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งสื่อทางเทคโนโลยี สื่อในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
 รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ของโรงเรียนให้มีความเหมาะสม ส่วนเรื่องการพัฒนาบุคลากร
 ผู้บริหารและครูผู้สอน จะได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัด ประมาณปีละ 1-2 ครั้ง
 ซึ่งไม่เพียงพอ ซึ่งครูผู้สอนเองจะต้องพัฒนาตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 เพิ่มเติม และเข้ารับการพัฒนาพร้อมกับกลุ่มเครือข่ายการศึกษาอื่นๆ เมื่อมีโอกาส และการ
 พัฒนานักเรียน ครูผู้สอนนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาตนเอง นำมาขยายผลพัฒนางาน

ร่วมกับครูผู้สอนท่านอื่นๆ โดยมีการวางแผนร่วมกัน พัฒนาโดยการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเข้าค่ายทางวิชาการ ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม กระจือหรือร้าน ส่งผลให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ระยะที่ 3 การฝึกปฏิบัติการ

การฝึกปฏิบัติการ ที่เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นรายสัปดาห์ เป็นเวลา 2 สัปดาห์ จำนวน 5 ครั้ง ครั้งละ 4 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา เป็น 3 กลุ่ม ตามสังกัดของอำเภอ เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล โดยแต่ละครั้งมีการจัดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ ผู้เข้ารับการพัฒนาวิเคราะห์พฤติกรรมตนเอง โดยนำเสนอพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ ที่ต้องปรับและพัฒนา ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การเรียนรู้ และผู้เข้ารับการพัฒนาตอบแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (4 มกราคม 2559)

2. กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ผู้เข้ารับการพัฒนาทบทวนพฤติกรรมของตนเอง โดยนำเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ได้นำเสนอไว้ในครั้งที่ 1 พร้อมกับนำเสนอพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่ต้องปรับและพัฒนา ร่วมกันอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนา และนำเสนอแนวทาง ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง (8 มกราคม 2559)

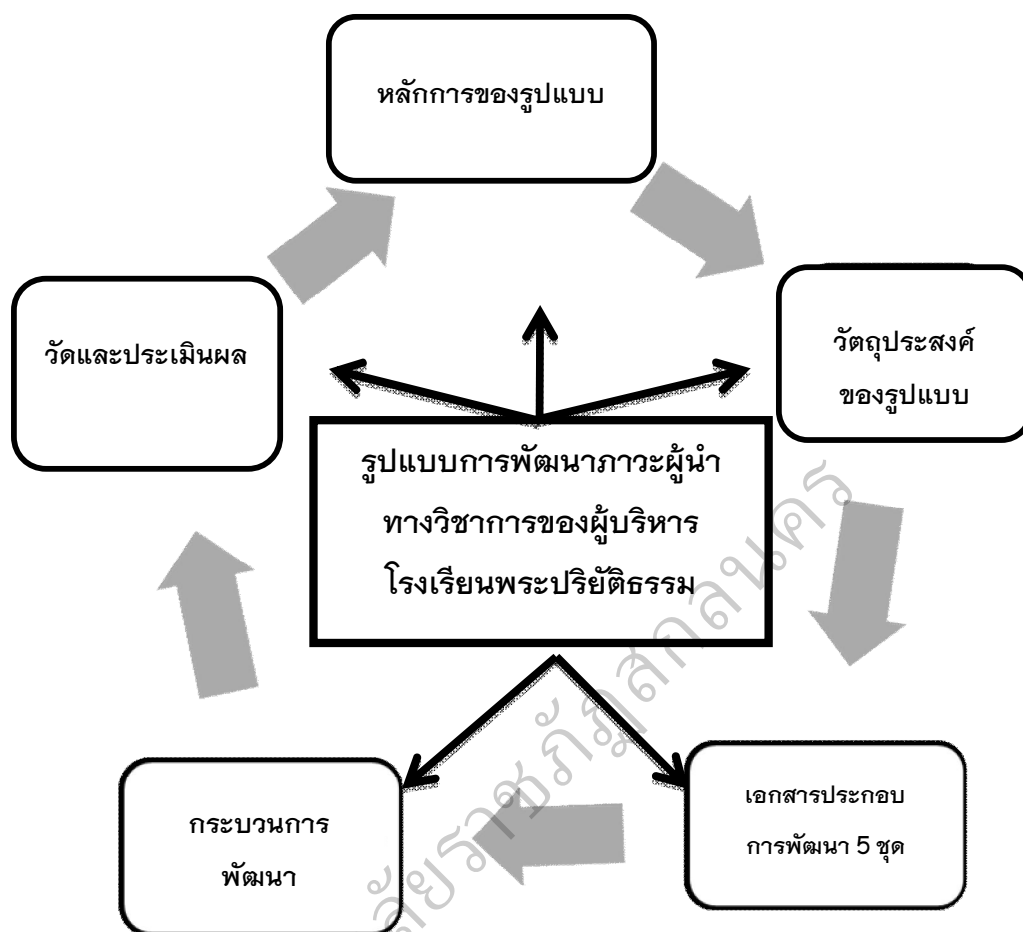

6. กิจกรรมสรุปผลการใช้รูปการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผู้เข้ารับการพัฒนานำเสนอความก้าวหน้าของตนเองจากการปรับและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พร้อมทั้งอภิปรายรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาตอบแบบประเมินการพัฒนาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเอง จากนั้นผู้ที่เข้ารับการพัฒนาพร้อมกันสรุปและสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูทางวิชาการของผู้บริหาร นำเสนอความต้องการในการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยดำเนินการสรุปและปิดการฝึกปฏิบัติการ (31 มกราคม 2559)

5. การวัดและประเมินผล

เป็นระยะการติดตามผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยผู้วิจัยประเมินผลจากการทำแบบประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการประเมินพฤติกรรม ผู้เข้ารับการพัฒนาหลังจากสิ้นสุด การฝึกปฏิบัติการ 1 สัปดาห์ (8 กุมภาพันธ์ 2559)

จากรายละเอียดข้างต้น สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแผนภาพได้ตามภาพประกอบ 15 ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 15 รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**ระยะที่ 3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น**

วัตถุประสงค์ของการทดลองใช้รูปแบบ คือ การตรวจสอบประสิทธิผล
ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผลปรากฏดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์ได้จากการตอบแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน โดยพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ การพัฒนา และการวัดและประเมินผล โดยรวมผลปรากฏดังตาราง 30 ต่อไปนี้

ตาราง 20 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. วัตถุประสงค์	4.67	0.05	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระ	4.69	0.11	มากที่สุด
3. ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.67	0.09	มากที่สุด
4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.69	0.14	มากที่สุด
5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.64	0.09	มากที่สุด
6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.69	0.06	มากที่สุด
7. การประเมินผล	4.73	0.06	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.68	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) พิจารณารายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ การประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$) เนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.69$) แนวทางการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.69$) วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.67$) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.67$) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.64$)

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์ได้จากการตอบแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน โดยพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ การพัฒนา และการวัดและประเมินผล โดยแยกแต่ละเล่ม ผลปรากฏดังตาราง 25 ต่อไปนี้

ตาราง 21 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยแยกแต่ละเล่ม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
1. วัตถุประสงค์	4.56	0.53	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระ	4.67	0.50	มากที่สุด
3. ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
4. แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
5. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
6. สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
7. การประเมินผล	4.78	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.70	0.08	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
เล่มที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน			
1) วัตถุประสงค์	4.78	0.44	มากที่สุด
2) เนื้อหาสาระ	4.78	0.44	มากที่สุด
3) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
4) แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
5) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
7) การประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.73	0.09	มากที่สุด
เล่มที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้			
1) วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
2) เนื้อหาสาระ	4.67	0.50	มากที่สุด
3) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
4) แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
5) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด
7) การประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.62	0.06	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
เล่มที่ 4 การพัฒนาบุคลากร			
1) วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
2) เนื้อหาสาระ	4.67	0.50	มากที่สุด
3) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
4) แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
5) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.44	0.53	มากที่สุด
6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
7) การประเมินผล	4.78	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.67	0.13	มากที่สุด
เล่มที่ 5 การพัฒนาผู้เรียน			
1) วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
2) เนื้อหาสาระ	4.67	0.50	มากที่สุด
3) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
4) แนวทางการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
5) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
6) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
7) การประเมินผล	4.78	0.44	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.70	0.05	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมและเมื่อพิจารณาเอกสารประกอบการพัฒนา ในแต่ละองค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{x} = 4.73$) การพัฒนาผู้เรียน ($\bar{x} = 4.70$) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.70$)

การพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 4.67$) การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.62$) ตามลำดับ

ตาราง 22 การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คะแนน	N	Σx	E.I.
ทดสอบก่อนการพัฒนา	12	207	.6928
ทดสอบหลังการพัฒนา	12	313	

จากตาราง 22 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเท่ากับ 0.6928 หรือ คิดเป็นร้อยละ 69.28 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น

จากผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สรุปว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เอกสารประกอบการพัฒนาทั้ง 5 ชุด ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตัวอย่างมีประสิทธิผลและเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เข้ารับการพัฒนามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสะท้อนผลการใช้รูปแบบของกลุ่มผู้เข้ารับการพัฒนา ดังเห็นได้จากผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในวันที่ผู้วิจัยได้ไปเรียนเชิญนั้น อาตมา ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องให้มาอบรม ในเมื่อสิ่งที่จะมาอบรมนั้น ผู้บริหารโรงเรียนนั้น มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวในระดับหนึ่งแล้ว คิดว่าการอบรมคงเป็นรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติกันมา แต่หลังจากที่ได้เข้าร่วมในการศึกษาดูงาน และรับการพัฒนาดังกล่าว ได้รับเป็นประโยชน์อย่างสูงสุด ในการที่จะนำมาปรับ ประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติ ซึ่งมีความแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความตระหนักรู้ว่า โรงเรียนที่จะจัดการศึกษาได้ดีหรือไม่นั้นจะต้องเริ่มจาก การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ที่จะต้องมีความสอดคล้องกัน ทุกคนในองค์กรจะต้องรับรู้ร่วมกัน มีแนวทางในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ที่ขับเคลื่อนและนำพาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ...”

(สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2559)

“...จากการได้เป็นผู้หนึ่งที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น ผู้เข้ารับการพัฒนาจะได้เอกสารประกอบการพัฒนา จำนวน 1 ชุด มีทั้งหมด 5 เล่ม หรือ 5 ประเด็นที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ในแต่ละประเด็นมีความน่าสนใจ จากกิจกรรมที่วิทยากร ที่มีความรู้ เชี่ยวชาญ มาให้ความรู้ ความเข้าใจ หลังจากการอบรมผ่านไป อาตมาก็ได้นำเอกสารและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการถ่ายทอดของวิทยากร มาบูรณาการกับการทำงาน และปรับพฤติกรรมของตนเอง กับเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารหลักสูตรและการสอน ว่าที่ผ่านมาโรงเรียนของเรามีแนวทางในการดำเนินการอย่างไรบ้าง มีจุดใดที่ต้องเพิ่ม จุดใดที่ต้องมีการปรับเปลี่ยน โดยนำความรู้จากการศึกษาเอกสาร โดยมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกคน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพิ่มเติมในเรื่องของการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานและตัวชี้วัดต่างๆ มีการประเมินก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ปรับกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกคนที่ได้ร่วมทำงานเกิดเจตคติที่ดี บอกเป็นเสียงเดียวกันว่า เราน่าจะมีวิธีการทำงานในรูปแบบนี้กับทุกกิจกรรมของโรงเรียน...”

(สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในวันที่ผู้วิจัยได้ไปเรียนเชิญนั้น อาตมา มีความไม่แน่ใจในเรื่องของหลักสูตรและเทคนิควิธีการสอนต่างๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของ ครูผู้สอน ในฐานะของผู้บริหารโรงเรียน มีความจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องเหล่านี้ด้วยหรือนั้นคือคำถามที่อยู่ในใจ จนกระทั่งได้เรียนรู้จากการถ่ายทอดของวิทยากร กิจกรรมที่ ดำเนินการในการอบรม ผู้เข้ารับการพัฒนาทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้รับความรู้จาก ผู้บริหารท่านอื่น ทั้งแนวคิด วิธีการทำงาน หลังจากที่ได้ร่วมเดินทางไปศึกษาดูงานโรงเรียน ต้นแบบ ทำให้เห็นว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ดีนั้น จะต้องมาจาก การวิเคราะห์ หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดต่างๆ การจัดหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบการ สอน จนกระทั่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียน และครูผู้สอนจะต้องมีหลักการ เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้และร่วม กิจกรรม ผู้บริหารมีการนิเทศติดตาม ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้บรรยากาศ ในการเรียนการสอนดีขึ้นมาก...”

(สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2559)

“...จากการที่ได้ร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผลของการนำรูปแบบ ของผู้วิจัยมาใช้ และปรับพฤติกรรมของตนเอง ในการปฏิบัติงานที่โรงเรียน ทำให้ อาตมา มีความรู้ ความเข้าใจ เป็นการสร้างความตระหนักให้กับตนเอง ในฐานะของ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่จะขับเคลื่อน นำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ผู้นำจะต้องมี ความรู้ความเข้าใจ ใน 5 ประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบการพัฒนา จากเอกสาร ประกอบการพัฒนาดังกล่าว ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ที่โรงเรียน ผลปรากฏเป็นที่น่า พอใจ ครูผู้สอนและบุคลากรทุกคนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน และดึงศักยภาพที่ตนเองมีออกมาใช้ มีการพูดคุย ระหว่างครูผู้สอนกับ ผู้บริหาร หรือกับเพื่อนครูผู้สอนด้วยกัน เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งผลต่อการพัฒนา ตนเอง พัฒนางานและพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น...”

(สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2559)

“...หลังจากที่ได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในครั้งนี้ หลังจากที่ยอมรับกลับมา เป็นช่วงของการใช้รูปแบบ โดยเริ่มจากการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจกับครูผู้สอนทุกคน และนำหลักสูตรของโรงเรียน หน่วยงานเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ มาร่วมกันคิด วิเคราะห์ ว่าในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีข้อบกพร่องที่ใด น่าจะมีการปรับปรุงอย่างไร ส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่ได้วิเคราะห์ที่มาตรฐานและตัวชี้วัด ส่งผลต่อการออกแบบการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ไม่สอดคล้องกัน ข้อสรุปจากการประชุมได้หาแนวทางร่วมกัน ในเรื่องของสื่อการเรียนการสอน โดยนำสื่อที่ทันสมัย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง ผู้เรียนให้ความสนใจ ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ครูผู้สอนได้นำผลการสอนของตนเองมาแลกเปลี่ยนรู้และมีการออกแบบการสอนร่วมกัน ...”

(สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2559)

จากผลการสัมภาษณ์ครูที่เข้ารับการพัฒนาสะท้อนผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประสิทธิผล ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็น จากผลการสัมภาษณ์ และการประเมินได้ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผู้บริหารมีความตระหนักถึงการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วิธีคิดใหม่ๆ กระบวนการทำงาน ที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานพร้อมกับผู้บริหารสามารถนำภาวะผู้นำทางวิชาการไปประยุกต์และปรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเอง จนเกิดผลสำเร็จ นักเรียน และชุมชน แสดงให้เห็นถึง ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน และงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อยและ 60 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการ

เรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจการเรียนรู้ และการสร้าง
 เกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน มีองค์ประกอบย่อย คือ
 ผู้บริหารเป็นแหล่งวิชาการ ความสอดคล้องของหลักสูตรการสอน ทรัพยากร มาตรฐาน
 และการประเมินผล และการบริหารหลักสูตร 3) การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้
 มีองค์ประกอบย่อย คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างและรักษาสัมพันธภาพ
 ที่ดีระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครอง และการแลกเปลี่ยนความคิด และสะท้อนผลงาน
 4) การพัฒนาบุคลากร มีองค์ประกอบย่อย คือ การส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ และ
 การนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน 5) การพัฒนาผู้เรียน มีองค์ประกอบย่อย คือ
 การรักษามาตรฐานการเรียนของนักเรียน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและ
 การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สำหรับตัวบ่งชี้แต่ละองค์ประกอบ
 มีจำนวนดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้
 มี 10 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน มีองค์ประกอบย่อย
 มี 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ
 ย่อย มี 13 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาบุคลากร มีองค์ประกอบย่อย มี 12
 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 การพัฒนาผู้เรียน มี 12 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งหมด 60 ตัวบ่งชี้

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เอกสารประกอบ
 4) กระบวนการพัฒนา 5) การวัดประเมินผล

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ
 ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตาม
 รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
 พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ
 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$) และหากพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับ
 ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ การประเมินผล ($\bar{x} = 4.73$) สื่อหรือ
 แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.69$) เนื้อหาสาระ ($\bar{x} = 4.69$) แนวทางการดำเนินกิจกรรม ($\bar{x} = 4.69$)
 วัตถุประสงค์ ($\bar{x} = 4.67$) ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม ($\bar{x} = 4.67$) ขั้นตอนการดำเนิน

กิจกรรม($\bar{x}$ =4.64)

3.2 ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารหลักสูตรและการสอน ($\bar{x}$ = 4.73) การพัฒนานักเรียน ($\bar{x}$ =4.70) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ ($\bar{x}$ =4.70) การพัฒนาบุคลากร ($\bar{x}$ =4.67) การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{x}$ =4.62) ตามลำดับ

3.3 ระยะปฏิบัติการ (หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน)พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการพัฒนาสูงกว่าระยะก่อนปฏิบัติการ

69.28

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์